

“4 anys per a tota una vida”

Conferència inaugural Curs 2019-2020

UAB, 05/09/2019

Prof. Dr. Jordi Vallverdú

Hola.

Benvingudes i benvinguts als 4 millors anys de la vostra vida. Com a mínim ara us ho semblarà. Bé, excepte pels que feu clàssiques, que esteu entrant temeràriament en la boca de l'Infern. És broma, evidentment. O no del tot. En qualsevol cas, ja veureu que de bromes se'n fan poques a la universitat. Excepte al Bar. Un gran lloc, el bar. Però fugiu del cafè, és terrible. Si Homer estigués viu li dedicaria un passatge d'èpica aterridora. El Simpson no, vull dir l'altre, el grec, el de fa molt de temps. Bé, si no el coneixeu, aquests quatre anys ja faran la seva feina al respecte. Ara, si no el coneixeu i sou de clàssiques, em penedeixo de les vostres **ànimes**.

Però tornant al bar: si feu partides a l'UNO no crideu gaire, hi ha gent relativament seriosa mirant de lligar pels voltants. El bar és també el lloc del no-temps, l'espai on les campanes es materialitzen anul·lant les hores lectives. Un temps negatiu, que flueix alhora que l'oficial, però que el consumeix. Sort que estem a la Facultat de Lletres perquè si ara estiguéssim a la de Físiques m'haurien escridassat uns quants. I amb raó.

Per cert, ara que parlem de Lletres us he de dir abans que cap altra cosa una de molt important. I us ha de quedar enregistrada a la memòria: els membres de la Facultat de Lletres som **l'elit intel·lectual de la universitat**, les persones que estudiem l'ànima del nostre poble i del significat de la paraula “humà”, els preservadors de l'ADN cultural, som l'avantguarda de l'anàlisi d'allò que significa ser una persona. **Estem per sobre dels fets,**

traspuem *significats*. No us deixeu empetitir per discursos tecnocràtics i empresarials de mirada curta que sempre ataquen la nostra tasca. I si diuen que no tenim cap valor, aquest és el nostre valor més gran. Som lliures, tenim vocació, bastim la realitat que alhora l'estudiem, tornant a la comunitat allò que l'ha fet possible.

Què és allò que recordem del passat o ens permet sentir-nos vius avui? Tot allò que estudiem en la nostra facultat: la literatura, la Filosofia, la història, l'antropologia, el gènere, la geografia, la música, l'arqueologia, les ciències de l'antiguitat, les diverses filologies...què hi ha més important que això per a identificar un territori o un col·lectiu? I no em malenteneu, el pensament científic és també cultura, jo mateix pertanyo a aquesta àrea de recerca a la qual he dedicat ja 20 anys de la meua vida, però és evident que es tracta d'una forma de cultura molt més allunyada de la realitat diària de les persones. És un pensament de pensaments.

Bé, un cop aclarit això, tornem a les virtuts de la nostra Facultat...i què dir de la gespa? La benaurada gespa de la universitat! La seva olor t'explica l'hora del dia i les gradacions dels seus tons xiuxiuegen silenciosament cadascuna de les estacions. També taca amb una intensitat que aviat reconeixereu. No sé si us gastareu més diners en taxes o si en Kalia Exprés. Perdoneu, òbviament en les taxes. En qualsevol cas, durant els propers anys no deixeu mai de fugir periòdicament d'aquests edificis: trieu un petit espai verd i deixeu que la vostra mirada es perdi en el cel de núvols capritxosos que aquell dia us vulguí regalar, i fendiu les mans en la gespa humida, acaronent-la. Sentiu-vos vives amb tot el cos, que la universitat no només s'ocupa de les ments. No patiu, gairebé no hi ha formigues, ni cagarades de gos, ni brossa. Una herba immaculada que perdonarà el pitjor dels dies que podeu viure a la Facultat, que n'hi haurà... És més, crec que hauria de ser obligatori poder justificar unes hores mínimes de gespa al finalitzar la carrera per tal de poder obtenir el **títol**.

Uf, el títol, el **Sant Grial de la carrera**, oi? Realment serveix d'alguna cosa a banda de qüestions administratives no gaire importants? Un títol obre les portes de bones oportunitats? En aquest moment històric un títol no és més que un pas en un ampli conjunt de competències que un ha de saber-se construir. En un món tan canviant com l'actual només les persones actives que decideixen avantposar la cerca a la falsa seguretat tenen opcions de sortir-se'n. Mireu-me a mi, si puc ser exemple de res: de representar el típic personatge de lletres pures que va triar al Batxillerat l'assignatura de Grec esperant mai més veure de prop les matemàtiques em vaig veure unes dècades més tard escrivint llibres sobre pensament computacional, estadística, o robots. Em vaig adaptar no només al temps

sinó també al que el cos em demanava, sense límits ni restriccions. Sigui quin sigui el Grau que iniciu, no deixeu d'interessar-vos per qualsevol altre saber. Avui en dia 'TOT' està interconnectat. I fins i tot us podria passar, que per entendre realment la vostra disciplina, heu de prescindir d'ella en algun punt. Us semblarà tal vegada una incongruència, però us he de confessar que jo pràcticament no llegeixo Filosofia, i aquesta representa només una ínfima part de les meves lectures. Això no vol dir pas que no m'interessi!!! Però és que ja la faig, la visc, tot espigallant idees i reflexionant sobre molts elements que trobo en la pròpia realitat. Des de mi mateix, arriscant-me a saber alguna cosa o a descobrir que no entenc gairebé res. Això fa por: el sentir-se caminant sobre els propis dubtes i incerteses.

El que deia, els millors 4 anys de la vostra vida. Depèn de amb quina professor/-a topeu, potser 5 o 6 anys. És broma, som molt professionals. En qualsevol cas, és el moment de llegir frenèticament, de visitar museus, de viure concerts, d'assistir a conferències (que se n'organitzen un piló, a la Facultat i la resta d'universitat), de participar en classes enriquidores, i de conèixer gent! ...per fi trobareu aquella banda de gent rara que és exactament com vosaltres us heu sentit tota la vida. D'això es tracta, de ser per fi vosaltres diluint-vos en una petita massa de semblants. Una paradoxa, no?

Aproveiteu aquests anys, que després tot serà misèria. Tampoc voldria exagerar, però és que realment passats aquests 1460 dies i 1459 nits us arribarà el vostre particular holocaust. Fins ara heu viscut fora de la realitat, i allò més dramàtic, les horribles PAU, han estat un mer i innocent aperitiu, què us pensàveu? D'aquí a quatre anys arribarà la fi del "tinc-temps-de- quedar-amb-els-amics-per-fer-la-petar". La fi de la cara comprensiva dels pares. La fi de les ganes de continuar fent exàmens i matriculant-vos en assignatures de noms excitants. La fi de la colla més enllà dels grup de whatsapp.

Aproveiteu intensament el temps, mai retorna.

I en un gir inesperat, aquest futur incert vindrà acompanyat de la decadència física: sí, no us enganyeu. Pocs anys abans d'entrar a la universitat els vostres cervells ja van finalitzar la seva poda sinàptica i la vostra densitat neuronal i qualitat cerebral estarà en ple declivi. No us ho notareu fins uns anys més tard, però ja no sereu joves de debò. Fins i tot en poc temps ja us retiraran el Carnet Jove, i al Metro un adolescent desllenguat us dirà

“Senyora o senyora”. La majoria tindreu canes abans de la trentena. Les ressaques seran més feixugues, els sorolls esdevindran més molestos.

Per sort aquí haureu après a ser joves d’esperit. O ni això, però haureu fet ja moltes coses. Per si no ho sabeu, els catalans fem coses. També els italians, els argentins, els japonesos i els membres de la tribu !Kung de Namíbia. En realitat tothom fa coses, o si no estarien ja morts. Ostres, us heu fixat que el llenguatge natural està ple d’estupideses, mals usos i incorreccions? Suposo que per això costa tant d’aprendre, i encara més de desaprendre. Una altra **paradoxa: és exactament el mateix**.

Com el vostre pas per la universitat: amb el pas dels anys tot allò superflu s’anirà reduint a un feix petit de coses que realment us varen marcar i, tal vegada, determinar la vostra vida. Recordareu poc temari però sí que guardareu en la memòria moltes vivències.

Però per això heu d’arriscar-vos, de viure intensament, de no tenir por a canviar, a fracassar, a ser rebutjades. De fet, el fracàs és una cosa que mai es valora, però tal vegada és la clau de la millora: si consulteu el meu currículum acadèmic veureu moltes certeses aparents. Piles de llibres, centenars de publicacions, viatges múltiples, projectes finançats o beques. És quelcom que oculta un fet més important: el meu primer llibre va ser rebutjat per diverses editorials i va estar anys en un calaix (i en porto ja 15), els millors articles de màxim nivell qualitatiu van anar i tornar durant molts mesos o anys des de les editorials científiques fins al meu despatx, i m’han denegat moltíssimes beques i projectes de recerca. Només us diré que tinc una carpeta física, i una altra virtual, amb el títol de “Fracassos”. És dur, fer-se via en aquest món (sovint de merda).

Per tant, no us deixeu endur per les aparences: tot es redueix a la perseverança i al treball dur. Com resumeix a la perfecció el poeta i raper NACH al tema “Pensando en voz alta” (CD “Mejor que el silencio): *“Dicen que el talento es algo innato/, puede que sea cierto/, Pero riégalo a diario o habrá muerto/, Cincuenta por ciento suerte, cincuenta por ciento curro [?], No presumo, aquí el curro es noventa y nueve, la suerte es uno.”*

Si tinguéssim major pressupost ara el tècnic de so posaria una música èpica, perquè entrem en la secció de batalletes i repapiejades. Doncs sense música, vinga.

Quan jo era *realment* jove pensava que només hi havia dos temes realment importants: la mort i el cervell. Ara afegiria també: les taxes universitàries. I de passada el saber per quin motiu la major part de professors universitaris semblen més totxos que els de l'Institut....que no han d'estudiar molt més? Bé no sé si cap d'aquests temes és més o menys important. De fet sí que ho sé, però són bàsicament cabòries meves. Vinga, us les explico: els professors universitaris som persones malaltissament estudioses, competitivesi resilients. Sabeu allò que es diu sobre què sobreviuria en cas de desastre nuclear al planeta? Sí, els escarabats.....i una pila de professors presentant papers a l'AQU. Som com la pesta. Passem anys estudiant una parcel·la minúscula del món i reduint la realitat de l'univers sencer a aquesta petita rajola de pati. I és clar, sembla que anem fumats, perquè normals no ho semblen pas, no. Quan s'arriba a cert punt, no hi ha retorn. I aleshores encara és pitjor. Uf, un cercle infernal. Resumint: uns idiotes savis. De debò, creieu-me: he anat a moltes reunions de Facultat i cursos per a professorat universitari i només entens la teva realitat quan mires les dels altres. Com quan vas al lavabo a pixar i mires al costat cercant reforçar l'autoestima. Un taller on docents de diverses facultats de tot el Campus han de treballar per a realitzar qualsevol tasca és l'exemple més formidable de com de curts arribem a ser. I alhora parcialment savis, amb nuvolositat permanent.

Tornant al tema: jo volia explorar els meus dubtes. I el que sé és que vaig aprendre noves preguntes, noves històries, noves dades, noves idees que van canviar-me. No tinc clar si em van canviar del tot perquè ara sóc professor de ciències cognitives, així que continuo pensant en el cervell. Pel que fa a la mort vaig decidir que era un tema massa gran i important i que seria millor centrar-me en una versió reduïda, *le petite mort*. Ja m'enteneu. I si no, millor deixar-ho estar.

Però tornant a les batalletes: aquestes preguntes me les feia periòdicament tot venint a la Facultat amb el que era el meu millor amic, en Marc Egea, també músic, filòsof, jardiner i poeta. Cada matí discutíem al tren sobre les darreres classes, les lectures que anàvem fent, i en un acte que encara no he acabat d'entendre ens llegíem els poemes que havíem escrit cadascun de nosaltres la nit anterior, totalment infumables. A mode d'exemple us llegeixo uns versos del poema que vaig dedicar aleshores....a l'Hidrogen:

*“Tu, nét del silenci anguniós,/fill de l'explosió/del desordre progenitor/avi de la complexitat!
(...)T'exçalço, uniprotoelectró/màgic bressol/d'humà dol/llit d'alegre esperança”.*

Uf....quina vergonya que fa recordar-ho. Però quina joia poder viure-ho!!!! No ho oblideu: la universitat és el lloc on de les vostres febleses i dubtes obtindreu emocions i idees que us guiaran ens els anys més foscos del futur. Joves padawans, escoltar-me una mica més heu de.

Bé, i ja que hem obert el meló de la vergonya, llencem-nos-hi amb total despreocupació. Voldria demanar al servei tècnic que posi una imatge:

BULETIN INFORMATIU DE EVALUACIONES

CURSE: 4ARTISTES CHAMPAGNAT
JADALONA

ALUMNE: JORDI VALLVERDU SEGURA 27

CURSE: 1 C: COU C: SEGONA 28/02/91

MATERIES	CONOCIMIENTOS	ACTIVIDADES	APRECIACION GLOBAL	NOTA DEL ALUMNE	DISTRIBUCION DE LAS CALIFICACIONES					
					(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
SEMI-LENGUA ESPAÑOLA	INSUFICIENT	NORMAL	H.A.D. RECUPERAR	SF	8	10				
LITERATURA ESPAÑOLA	EXCELENTE	NORMAL	SATISFACTORI	8	50	50				
LENGUA CATALANA	EXCELENTE	NORMAL	SATISFACTORI	8	50	50				
LENGUA CATALANA	EXCELENTE	NORMAL	SATISFACTORI	SF	8	50				
LENGUA CATALANA	SUFICIENT	NORMAL	SATISFACTORI	SF	8	50				
LENGUA CATALANA	EXCELENTE	NORMAL	SATISFACTORI	SF	8	50				
HIST. MOD. CONTEMPORANI	NOTABLE	NORMAL	SATISFACTORI	SF	8	50				
FILLOSOFIA	INSUFICIENT	NORMAL	H.A.D. RECUPERAR	8	50	50				

RESUMEN DE LA EVALUACION

EVALUACION ACTUAL	ALUMNO	NOTA	NOTA	NOTA	NOTA	NOTA	NOTA
EVALUACION ACTUAL	ALUMNO	NOTA	NOTA	NOTA	NOTA	NOTA	NOTA
EVALUACIONES ACUMULADAS	ALUMNO	NOTA	NOTA	NOTA	NOTA	NOTA	NOTA

COMENTARIOS DEL TUTOR Y PROFESOR

H.M.C. SE VALUARAN LAS NOTAS SUPERIORES A LAS QUE MEDEIX

2º COU. LENGUA ESPAÑOLA: SUFICIENTE

TUTOR: PABLO GÓMEZ

COPIA DE LA EVALUACION

...sí, aquesta. Jo, uns anys encara abans de l'anècdota anterior, fent el COU, l'equivalent al Pleistocè del que ara es diu "2n BAT", i **suspenent Filosofia!** Però mira per on, ara tinc la màxima acreditació per l'AQU de la meua àrea, la de Recerca Avançada que tenen els famosos catedràtics....qui ho diria oi? Per sort, encara no sabeu què és una acreditació, ni l'AQU. Anant al gra: no hi ha res escrit, només existeix la voluntat de fer les coses.

Durant els anys formatius em vaig trobar diversos obstacles (per no dir "professor cabró sobrevalorat i pixa-fora-tester") però això mai em va apartar del que jo volia: saber/explorar/descobrir/aprendre/astorar-me/sentir. El coneixement que obtindreu no provindrà només de les aules, sinó de la vostra capacitat de treball i vocació omnívora. Bé, crec que aquest és el tarannà de la Filosofia, o com a mínim és com jo la visc.

I ara ha arribat el torn de parlar-vos de la Filosofia. Algunes de vosaltres sou del meu Grau, tot i que la majoria pertanyeu a altres estudis. Amb els darrers canvis legals en relació als estudis de la Filosofia, el seu arraonament i persecució institucional no ha rebut cap aturador. Bé, tampoc és del tot cert: amb la darrera crisi econòmica algunes masses socials han entès la necessitat del pensament per tal de legitimar les lluites. O de legitimar qualsevol cosa expressable.

Malgrat als instituts de casa nostra la Filosofia desaparegui, no s'esllangueix: em remeto al Festival Pensa de Barcelona, les multitudinàries conferències del CCCB d'autores como Judith Butler, l'èxit de la sèrie Merlí, l'augment de consum de llibres d'assaig filosòfic, i tants d'altres indicadors ens fan veure una altra cara dels fets: la gent vol i necessita la Filosofia. I quan dic Filosofia no em refereixo a una tirallonga d'homes occidentals cristians pontificant sobre la realitat. Parlo dels pensaments genuïns de la Humanitat que cerca respostes, o, encara millor, es fa preguntes cada cop més precises. L'esperit del pensament es perllonga en el temps dels humans i és present en totes les cultures. Cada paraula de cada idioma captura una forma única de veure el món i remet a un sentit especial de les coses. Que gent com Stephen Hawking afirmi que la "filosofia és morta", o que personatges com Bolsonaro (al Brasil, 2018), Wert (Espanya), o Abe (Japó 2015) vulguin tancar les Facultats d'Humanitats és un fenomen polític, no pas econòmic, malgrat és cert que moltes universitats nord-americanes estan tancant graus de les nostres àrees per considerar-los poc rentables. No seré jo qui defensi a ultrança el caràcter social de la universitat, perquè tampoc cal ser ingenus, però és evident que els plantejaments mercantilistes no poden dominar l'horitzó acadèmic. Una cosa és aprofitar millor els limitats recursos i una altra és abandonar les àrees que constitueixen l'essència de cada cultura. I ara em picaré els dits, però si fins i tot gent com Melendí i Alejandro Sanz van dient coses sobre la Filosofia és que alguna cosa pintem aquí. Recordeu la cançó "Déjala que baile"?

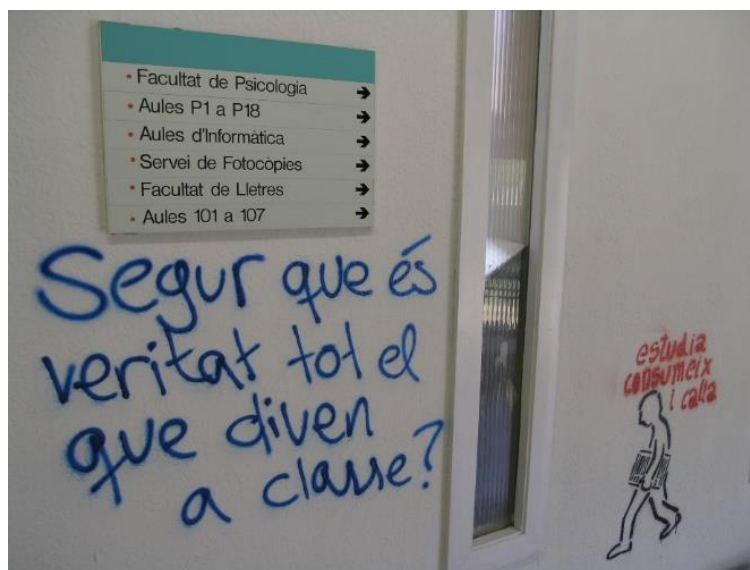
Hoy que no hay duelos a muerte
Cada vez que alguien te irrite
Para poder desahogarnos
Hemos inventado Twitter
Si pensamos diferente
Ya no huele a disputa
Los filósofos no brindan con cicuta

...que vaja merda sobirana de cita, i de rimes clarament melendianes...

Qui té por de pensar? Si hom no pot suportar els silencis que basteixen les paraules, quin sentit té res? Viure, per què? Per anar consumint sèries de Netflix mentre passem compulsòriament el dit per la pantalla del mòbil? Per engreixar-nos 3 quilograms per any fins patir un infart als 55? Realment no som capaços d'escriure el guió de les nostres vides?

Per això us dic (*osti, queda molt de missa, això*): no tingueu certeses, alimenteu els dubtes, exploreu. No sigueu com els vostres pares, però de veritat, no només “de boquilla”: intenteu superar-los esdevenint vosaltres mateixes. No sé si en sortireu reeixides, tot i que espero que com a mínim ho intenteu.

Com els nens, una de les coses que no puc evitar és el fet d'observar atent els espais i les persones. Els meus ulls encalquen els albs que les coses deixen al seu pas, com si una mirada intensa pogués atrapar el significat ocult del món. La lleugeresa del propi món no ho permet, però de tant en tant hi ha coses que queden registrades. I fa ja 14 anys vaig fotografiar una pintada feta dins de les parets de la Facultat, que em trobava cada matí quan anava a impartir les meves classes:

Quanta raó! En l'època de les xarxes, on el tsunami de dades està al vostre abast, no doneu res per fet, ni explicat, ni acabat. I molt menys el que heu fet a classe!!!! Hi ha tantes coses a aprendre, tantes idees a discutir, tantes certeses a abandonar, tants professors a explorar i superar! Els plans docents expliquen més pel que no inclouen que pel que contenen. Investigueu els seus límits i aventureu-vos a saber de veritat que és allò real. Part de la meua recerca i docència té a veure amb quelcom que era fora dels plans d'estudi quan jo era alumne: el pensament de gènere i les Filosofies d'Àsia.

Deixeu-me que us ho digui fent servir una altra metàfora: la universitat és l'excusa dels esperits lliures per encara volar més alt. Parafrasejant al gran poeta Oliverio Girondo: "i en això sóc irreductible, no li perdono a la universitat, sota cap pretext, que no sàpiga volar". No penseu pas que parlo dels edificis, sinó de les persones que la conformen. Viviu a fons aquest entorn, cerqueu-ne d'altres propers, marxeu a l'estranger per descobrir formes alternatives de veure el món, poseu-vos contra les vostres pròpies cordes i supereu les pors que fins ara us tenallaven. Jo em considero realment afortunat: la universitat m'ha permès explorar nous racons de la meua ment i alhora visitar altres contrades fent recerca i exposant el meu verb a la crítica dels esperits afins visitant llocs com Alemanya, Itàlia, França, Anglaterra, Suècia, Noruega, Finlàndia, Estònia, Rússia, Mèxic, Argentina, Brasil, Estats Units de Nord-Amèrica, Japó, Dubai,...i fins i tot en espais que no són llocs dins dels entorns virtuals com ara Second Life,

Aquest és l'espai des d'on bastireu el vostre esdevenir, no pas on trobareu les respostes ja marcades dels temps futurs. En certa mida, la universitat és l'únic lloc on moltes de vosaltres podíeu anar a parar. I no us estic menystenint, ans el contrari.

D'altra banda heu de pensar que la universitat tampoc està tan malament si algú com jo pot ser-ne professor i a més el trien per donar conferències. Potser a aquestes alçades del meu discurs el Degà i el seu equip deuen estar totalment penedits d'haver-m'ho demanat. Tot i així, deu tenir una explicació lògica: segurament tinc el sistema immunitari més resistent de la Facultat perquè segurament la resta de possibles conferenciants als quals van preguntar abans de pensar estaven malalts. Si ho arribo a saber allargo les vacances uns dies més, o fingeixo una grip estiuenca.

Però el que us deia: alguna cosa ha canviat a la universitat. No em feu dir si per bé o per mal. I necessito fer un incís: aquesta Facultat no és aquella que va sortir no fa gaire per les notícies regalant títols. Bellaterra no és una sucursal fantasma com la d'Aravaca de Harvard. Estem fets d'una altra pasta. Som una de les millors universitats joves del món, dinàmica, competitiva, innovadora. Tenim grandíssimes professionals, molta gent a la que admiro, persones amb les quals desenvolupo la meva recerca i que fan que em senti orgullós de pertànyer a aquesta comunitat. Una comunitat no lliure problemes: tenim docents empresonats per lluitar pels nostres drets i per la vertadera llibertat, que no és una idea, sinó una vivència. El meu record sincer pel nostre professor d'Història **Oriol Junqueras**, empresonat injustament des de fa massa temps.

Fa gairebé dos anys que vaig tancar-me al despatx i amb el cor encongít vaig decidir escriure-li una carta. L'adreça:

“Oriol Junqueras (Módulo 7) Centro Penitenciario Madrid VII, Crta. M 214 – km 5750, 28595 Estremera, Madrid. “

Mirant de mantenir un to forçadament jovial que li pogués alegrar el dia, intentava explicar-li coses de la nostra universitat i Facultat, sobre tot allò que passava o no passava, ja que en les absències també s'albira la certesa. Un dia més per a ell, a la cel·la. Inesperadament, a les poques setmanes vaig rebre una carta que duia el seu nom i lletra. Vaig entendre de quina fusta està fet un líder: estima els detalls però no perd de vista el

conjunt, creu en la feina col·lectiva per a resoldre una situació i no defalleix en els ideals. Algunes de les coses que m'explicava no podien ser difoses, perquè haurien afectat la seva minúscula capacitat de fer coses dins la presó. Quina tristesa i quina responsabilitat!

No podem ser còmplices de l'atac a les llibertats. Ni podem viure en un sistema que permet i defensa l'arbitrarietat i la mentida. Em nego a acceptar la post-veritat i la retòrica de mercenaris. Certament tot són discursos, però n'hi ha que parteixen de l'absoluta negació de la realitat.

Alguns creuen que els filòsofs ens inventem i manipulem les coses per justificar qualsevol cosa, però aquells que cerquem la veritat sabem que cal defensar-la quan és trobada. I ara la tenim, perquè **ens sabem en la certesa** al haver-nos mirat als ulls pels carrers, o mentre ens agafàvem dels braços mentre esperàvem que vinguessin a colpejar-nos i vexar-nos simplement pel fet de voler defensar una urna. Per defensar la democràcia!

No som les víctimes d'aquest sistema, perquè ara que ens han ferit, sabem que només podem ser-ne el seus botxins. Potser l'Oriol faria servir una altra paraula, més amable, però igualment ferma.

En qualsevol cas, la lluita serà llarga, recordeu-ho. La **memòria** ho és tot. Justament abans de l'estiu el Degà de la Facultat m'escrivia en relació a aquesta conferència i em deia

“se m’ha acudit recordar-te que el dia 1 de setembre farà 80 anys de l’inici de la segona guerra mundial, amb la invasió alemanya de Polònia. Potser et suggereix alguna cosa, no pas històrica, és clar, sinó de reflexió sobre el convenciment de les masses, el mal. Ja veus que no m’hi poso per poc”

Doncs té raó, no s'hi posava per poc, i certament vull parlar dels nazis, i de com és possible ser un totalitarista i alhora pensar que s'és bona persona, però és realitat és un ésser mediocre i de poca volada moral i intel·lectual. Recentment he publicat un text e un llibre sobre Democràcia i Coneixement que duu per títol “¿Nazis kantianos? El homo politicus desde la racionalidad limitada o La banalidad de la Ética”. La idea del capítol és molt simple: analitzant la retòrica dels tèorics i practicants del nazisme, és fàcil advertir que els agents racionals són no només racionalment contradictoris sinó també estúpidament immorals. Anem a un cas real: durant el "judici" de 1961 a Jerusalem, el criminal de guerra de les SS (Schutzstaffel) Adolf Eichmann van sorprendre les declaracions del mateix sobre els seus principis ètics kantians durant les seves respostes al jutge, Yitzhak Raveh.

Un nazi que creia en el principi categòric però que dissenyava plans per accelerar l'assassinat de milions de persones. Al capdavant, la visió antropològica de Kant (legitimada anteriorment per Sant Albert Magne) no deixava de considerar el no centre-europeu com un salvatge a dominar i adoctrinar. Era també un gran misogin, alhora que defensor de la violència com a mode de difusió de la veritat revolucionària. Però no vull parlar de Kant, em cansen els autors santificats i encara més quan ja estan morts i enterrats, sinó de com algú pot fer servir una idea suposadament bona per a cometre i **legitimar barbaritats**.

Ho hem viscut recentment! Per tal de "preservar la democràcia espanyola", el dia 1 d'Octubre de 2017 la Policia Nacional i la Guardia civil va ferir a més de 800 ciutadans que només pretenien votar pacíficament, en un ús desproporcionat i innecessari de violència, tal com va reconèixer (prou i bastament tard) Amnistia Internacional.

Malgrat tot, el fiscal espanyol de Barcelona, Carlos Padín va sostenir que les mesures adoptades "en absoluto afectaron a la normal convivencia ciudadana " (DP n^a 1437-1417, de 2018.10.03), si bé dels ciutadans que van anar a votar, que van ser segons les pròpies dades del Govern català, 2.262.424, van resultar ferits 844 («Ello representa un 0,037% de individuos afectados por la presunta violencia leve policial»). També es va tenir la constància d'un ferit greu («ello representa un 0,000042% de individuos afectados por la presunta violencia grave policial»). Tot aquest anàlisi va ser considerat literalment pel fiscal com "exercici intel·lectual", mostrant una aproximació conseqüencialista ben dissenyada: sembla legitimar que si s'agredeix al 0,037% de persones d'un col·lectiu això no s'ha de prendre gaire seriosament. Evidentment, si apliquéssim aquesta regla a la població espanyola actual, estimada en 45.844.656 de ciutadans, tot plegat implicaria que la policia/o algú podria agredir oficialment a 16.962 persones per tal de mantenir algun principi "superior" (ja em direu com es legitima això), la qual cosa resulta absurda per motius obvis. No només es va legitimar la violència policial desfermada davant d'una acció pacífica sinó que posteriorment la fiscalia espanyola va tractar de treballar perquè es tipifiqués legalment la **resistència pacífica** com a delictes d'odi, un fet castigat en el Codi Penal espanyol amb pena de presó d'un a quatre anys i a més amb pena de multa de sis a dotze mesos....no és un joc, tot això: la vida és una successió de decisions que modifiquen els camins encara a recórrer en el futur. Però recordeu: el mal adopta normalment cares amables, i tenyeix de falsa normalitat la més execrable aberració.

Per sort, podrem estudiar i analitzar la història nosaltres mateixos, i vosaltres formeu part de la generació que tindrà feina a explicar als ulls del món què va passar. Per

tot això, tingueu clar que aquesta Facultat serà també l'espai de la vostra lluita política. Aquí heu de començar a demostrar de quina fusta esteu fetes: si sou consumidores de dades o si en realitat us afegiu a la llarga llista de persones que expressen les seves idees i lluiten perquè el món s'amotlli a elles. Se sobreentén que no parlo d'idees feixistes o excloents.

Tampoc us prometo que res vagi com teníeu pensat. Aviat veureu que els petits canvis són el resultat de llargues lluites. Les transformacions majors són ja el resultat de la persistència de la multitud. Abandoneu-vos al col·lectiu sense deixar de ser vosaltres mateixes, i tal vegada aconsegiu generar canvis i millores. Res de tenir converses airades de bar que es dilueixen passats cinc minuts mentre preneu una *birrilla* i manteniu una conversa alhora que consulteu l'Instagram. Centreu-vos: hi ha coses importants per les quals val la pena invertir-hi el temps. Fins i tot fracassant creixereu com a persones. No ho oblideu: en aquests moments teniu ja contreta una responsabilitat amb els que ara tot just estan a les escoles bressol o fins i tot amb els que estan naixent.

En aquest precís moment vosaltres esteu entrant a formar part d'aquesta institució, que és en realitat una comunitat. No sou els "últims monos", sinó la base real sobre la qual se sustenta aquesta universitat. La vostra qualitat és la nostra força. El vostre potencial és el nostre futur. Les vostres idees, el nostre major capital. Nosaltres, jo, estem aquí per acompanyar-vos, perquè ja no és el nostre temps sinó el vostre. El temps de fet, no és res més que una sensació inefable que només experimenten aquells que existeixen, i això només mentre ho fan. No és de ningú, no té amo ni senyor, tots estem de passada davant el silenci obscur de les eternitats que ens tenallen en totes direccions i dimensions. Les meves paraules se sobreposen a les dels conferenciants de les dècades anteriors i seran esmorteïdes per les dels que vindran. Com ha de ser. La **impermanència** és l'única constància, quina paradoxa més bella.

Segurament, d'aquí a vint anys alguna de vosaltres, ara tot just asseguda escoltant-me amb cert estupor o pensant que deu ser molt bona la cosa que sigui que dec prendre pels matins (a l'inefable cafè del Bar de Lletres?), estarà on jo estic ara, fent un discurs a una nova generació d'il·lusionats estudiants. Jo espero haver-me retirat d'una vegada, que cada cop allarguen més l'edat de jubilació. És llei de vida. Gràcies a que d'altres han marxat, jo estic aquí. Ara, mentre no marxi, donaré guerra. I fixeuvos en la persistència de les metàfores bèl·liques en el llenguatge. Tenim tantes coses encara per millorar!!!!

Ara és el vostre torn, no d'aquí a quatre anys, sinó durant aquests quatre que tot just iniciu. Estudieu, feu coneixences, celebren les millors festes Majors de la UAB, enamoreu-vos (sic) pels nombrosos racons tranquils de les Facultats o les Biblioteques, feu assemblees, endegueu vagues i manifestacions quan us ho demani el cor, en resum, feu el que heu de fer. Per això esteu aquí.

Que ningú com jo posi límits al que espereu de la universitat. Perquè és ja vostra.

No sé si tornaria als meus 18 anys, però de ben segur que sí tornaria a voler disposar de 4 anys per tal de descobrir-me i descobrir-vos. Però jo ja estic en una altra etapa, dolça i espessa, teixida per moments únics i inoblidables gràcies a la meua companya de pensaments i vida Sarah, i als meus treus fills Suján, Cai, i el petit miracle que duu per nom Isard. Entre articles, conferències i classes, jo he trobat el meu petit univers de pells als quals besar, cuidar i acaronar, l'espai on reposar i pensar amb més força. I és que cada moment obre uns camins alhora que en tanca d'altres. En realitat no és una exclusió forjada en dilemes de duresa inexorable: respon a la necessitat de saber viure en plenitud cada tria, cada moment. No deixeu passar el vostre. El teniu tot just al davant.

I, malgrat tot, em feu enveja, una enveja sana, agredolça, amb el regust imprecís del temps a la gola, amb la llum fresca trobant-me els llavis.

Disposeu d'un temps que malgrat no ser res, ho és tot.

Molta sort en aquest viatge del que avui feu la primera passa.

4 anys, per a tota una vida.

